פריצותא גופא לאשה בראשון שוחטין

עליה בפני עצמה ובשני עושין אותה

מפילה לאחרים ידברי ר' יהודה ר' יוםי

אומר אשה בשני שוחטין עליה בפני עצמה

ואין צ"ל בראשון ר"ש אומר אשה בראשון

עושין אותה מפילה לאחרים בשני אין

שוחטין עליה כל עיקר במאי קמיפלגי רבי

יהודה סבר יבמכסת נפשות ואפילו נשים

וכי תימא א"ה אפילו בשני נמי כתיב 2חמאו

ישא האיש ההוא איש אין אשה לא וכי

תימא אי הכי אפילו מפילה נמי בשני לא

אהני ככל חקת הפסח לשפילה בעלמא ורבי

יוםי מ"ם דכתיב בראשון במכסת נפשות

ואפילו אשה וכתיב בפסח שני יונכרתה

הנפש ההיא מישראל נפש ואפילו נשים

ואלא חמאו ישא האיש ההוא למעומי מאי

למעומי קמז מכרת ור"ש כתיב בראשוז איש

איש אין אשה לא וכי תימא אי הכי אפילו

מפילה נמי לא אהני ליה במכסת נפשות

למפילה וכ"ת אפילו בשני נמי מיעם רחמנא

בשני דכתיב חמאו ישא האיש איש אין

אשה לא ממאי קממעים ליה אי מחיוב השתא בראשון לא בשני מיבעיא אלא לאו

ממפילה ומאי איש דקאמר ר"ש אי נימא

⁴ויקחו להם איש שה לבית אבות וגו' ההוא

מיבעי ליה לכדרבי יצחק ידאמר יאיש זוכה

ואין קטן זוכה ואלא ימאיש לפי אכלו הא

מדר' יוםי סבר לה כר' שמעון רבי שמעון

גמי סבר לה כר' יוםי וההוא מיבעי ליה

דשוחטין את הפסח על היחיד אמר לך אם

כן נכתוב רחמנא לפי אכלו מאי איש

שמעת מינה תרתי כמאן אזלא הא דאמר

רבי אלעזר יאשה בראשון חובה ובשני

רשות ודוחה את השבת אי רשות אמאי

דוחה את השבת אלא אימא יבשני רשות

ובראשון חובה ודוחה את השבת כמאן

כרבי יהודה א"ר יעקב א"ר יוחנן יאין עושין

חבורה שכולה גרים שמא ידקדקו בו

ויביאוהו לידי פסול: ת"ר סהפסח ומצה

ומרור בראשון חובה מכאן ואילך רשות ר'

שמעון אומר באנשים חובה ובנשים רשות

אהייא קאי אילימא אפסח יפסח כל שבעה

מי איכא ואלא אמצה ומרור אימא סיפא

שומר באנשים חובה ובנשים רשות (4)

לית ליה לרבי שמעון הא ״דאמר רבי אלעזר

נשים חייבות באכילת מצה דבר תורה

שנאמר זלא תאכל עליו חמץ שבעת ימים

חובה אבל בנשים רשות ורבי שמעון לטעמיה: בותבר׳ אונן טובל ואוכל אם פסחו לערב. ואף על פי שעדיין לא נקבר דאין

אנינות מן התורה אלא ביום שנאמר (ויקרא י) הן היום הקריבו ואני אוגן ואכלתי חטאת היום יום אסור לילה מותר וטבילה בעי.

וזו אחת מאחת עשרה מעלות דחומר בקודש (חגיגה דף כא.) האונן והמחוסר כפורים לריכין טבילה לקודש מתוך שנאסרו עד עכשיו

בקדשים אלרכינהו רבנן טבילה ואף על פי שמחוסר כפורים טבל אחמול אבל לא יאכל אונן לערב בשאר קדשים דאיסור

ומכר סנהדרין יב:], ב) [מכר לקמן לג.], ג) קדושין מב., ד) [לעיל

ו) ולקמן לו.ן, ז) לעיל מג:,

ה) ובחים לט:, ט) [שייך לט״ה], י) [במדבר ט], לע״ה], י) [במדבר ט], כ) בשני חטאו ישא ולא קאי

אדלעיל והכי אמרינן בפ׳

ב"מ והדיבור שאחר זה לריד

להתחיל וכתיב בפסח שני.

טון, נ) ובמדבר טן,

ם) ולעיל מג.ן, **ע**) ועי׳

ברכות מו: קדושין עו. גיטין י. חולין ד. איתא כל

ין מב,, סנהדרין יב.,, א ספ"ב],

ZX:

בה א מיי׳ פ״ב מהלכות ק"פ הלכה ד: בזר ב מיי' פ"ב מהלכות שלוחין הלכה מוש"ע ח"מ סי׳] קפנ :סעי' ג

בוד ג מיי׳ פ״ה מהלכות קרבן פסח הלכה ח מח ד מיי׳ שם פ״ב הלכה

מנה הלכה א סמג עשין כו טור שו"ע או"ח סימן חעה סעיף ז: ג ו מיי' פ"ו מהלכות הרבו פסח הלכה ט הלכה י ורב אלפם ברכות שלפט די"ב. וברא"ש שם סי" טו ושבת פ"א ז: וברא"ש שם סימן לח]:

מוסף תוספות

א. דלא משמע למדרש מיניה שליחות כלל, אבל איש שה משמע למדרש מיניה שליחות שפיר כדכתיב לבית אבות. תוס׳ כדכוניב לבית אבות. מנק שלוץ, ב. דכיון דזכות הוא לו נחשב כאילו עשאו שליח לזכות עבורו. מוס׳ הרא"ש קידושין מב. ד"ה ליש. ג. כיון שאינו זוכה אינו בר שליחות. תוס׳ ד. קנין שלהם מזכייתם. שס.

רבינו חננאל

גופה אשה בראשון שוחטין עליה בפני עצמה ובשני עושיז אותה טפלה לאחרים. מאי וזעמא כחיר ואפילו נפש אשה משמע, וכתיב בשני חטאו ישא האיש ההוא, איש ולא אשה. וכי תימא אי הכי אפי׳ מפלה ומי לא חעשה הפסח, אהני האיש למעוטה בשני מחובה. אהני ככל חקת הפסח לרבויי לטפלה בעלמא. ור׳ יוסי אומר לטעמא דאמר וכתיב בראשון במכסת נפשות ובשני כתיב נפש במשמע ואפילו אשה. ר׳ שמעון אומר בראשון עושין אותה טפלה לאחרים ובשני איז שוחטיז י אייה כל עיקר, מאי טעמא עליה כל עיקר, מאי טעמא בראשון כתיב איש לפי אכלו. ובשני כתיב חטאו ישא האיש ההוא איש ולא אשה. ודייקינן השתא בראשון פטור בשני מבעיא, אלא מכלל שבראשון טפלה טפלה שבראשון מיעטה בשני. וקמו להו ר' יוסי ור' רשוחטין את הפסח על י היחיד. אמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן אין עושין חבורה שכולה גרים שמא לא ידקדקו בו ויביאוהו לידי פסול. ותרצינן להא מתניתא הכי תנו רבנן פסח מצה ומרור בלילה הראשון חובה מצה מכאן ואילך רשות. ר' שמעון אומר פסח באנשים חובה (מכאן

יאילך רשות) [בנשים רשות]. ושותן. [מתני'] אונן טובל ואוכל פסחו לערב אבל לא

וכרתה הנפש ההיא אפי' אשה. ולח נפקח לרני יוסי אשה מככל חקת הפסח דמהתם מפיק ר"י טפילה

> אם מאיש: איש ולא קשן. מימה אמאי אינטריך דהיכן מנינו שחייב קטן במנות וי"ל דאינטריך לקטן שהגדיל בין שני פסחים דס"ד דחייב לעשות פסח שני קמ"ל דשני תשלומין דראשון הוא ובפרק מי שהיה טמא (לקמן דף לג.) משמע דנפקא לן מקרא אחרינא ובפ׳ ד׳ מיתות (סנהדרין דף נד:) נמי קשה אמאי אינטריך איש פרט לקטן בבא על אשת איש ועל אשת אביו ועל הזכר ועל הבהמה: אי נימא מאיש שה הא מיבעי ליה לבדר' יצחק בו'. מימה לר"י

לבריש פ"ב לקדושין (דף מב.) משמע דמילתיה דרבי יצחק מאיש לפי אכלו נפקא ואומר ר"י דהתם משום דמאיש שה מפיק לשליחות דלא מלי מפיק שליחות מחיש לפי אכלו א לכך נפקא דרבי יצחק מאיש לפי אכלו אבל תלמודא דהכא נפקא ליה שליחות מדרבי יהושע בן קרחה ולכך מוקי איש שה לכדרבי יצחק דמשמע דמיירי בזכיה טפי מאים לפי אכלו: ארש זובה ואין קמן זוכה. תימה אמאי איצטריך קרא והא קי"ל דאין שליחות לקטן ובפ׳ קמא דבבא מליעא (דף יב.) מוכח דוכיה מטעם שליחות ב וכי תימא מהכא קיי"ל דאין לו שליחות אכתי קשה אמאי אינטריך למעט דאינו זוכה הא אפילו לעצמו אין לו זכיה במציאתו אלא מפני דרכי שלום כדאמרינן בהניזקין (גיטין דף נט.) ויש לומר דדוקא מליאה אבל מתנה דדעת אחרת מקנה אותו עדיף ד כדמסיק בשנים אוחזין (ב"מ דף יב:) וכן בפרק המקבל (גיטין דף סד:) קאמרינן לרור וזורקו אגוז ונוטלו זוכה לעלמו אפי׳ לגבי קנין דאורייתא: רבי שמעון נמי סבר לה כרבי יוםי. תימה דילמא סבר לה כרבי יהודה ותרתי שמעת מינה

כדאמרינן לעיל לרבי יהודה: שמא ידקדקו בו ויביאוהו לידי י די די בי בי פסול. תיתה דבעי לתיתר דגרים מדקדקים ביותר ודמי להא דאמרינן (חולין דף ד.) כל מצוה שהחזיקו בה ש גרים וכותים הרבה מדקדקים בה יותר מישראל ובירושל׳ גרים אמר רבי יעקב בר יצחק בשם רבי יוסי אין עושין חבורות של גרים שמתוך שהן מקולקלים אין מדקדקין ויביאוהו לידי פסול ובכל דוכתא נמי חזינן דגרים לא דייקי במלות כישראלים והכא קאמר דגרים מדקדקים יותר:

771

תאכל עליו מצות כל שישנו בבל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה והני נשים הואיל וישנן בכל תאכל חמץ ישנן

והמלקט

בקום אכול מצה אלא אימא פסח מצה ומרור בראשון חובה מכאן בקום אכול מצח אלא אימא פסח באנשים חובה בנשים רשות: כ*ותני*⁰ יאונן ואילך רשות ר' שמעון אומר פסח באנשים חובה בנשים רשות: מחובל מתו מובל ואוכל את פסחו לערב אבל לא בקרשים השומע על מתו

ש עבדים וקטנים משום פרילותא. דמשכב זכור: אין שוחטין עליה כל עיקר. ואפי׳ טפילה דלא שייכא ביה מידי ואי אכלה ביה הוה פסח נאכל דאי לאו הנפש ההיא ככל חקת הפסח לא הוה מוקמינן אלא לטפילה שלא למנויו וה״ה לעבדים דאין אוכלין בו וכי אכלי עבדים ונשים בראשון כר׳ יהודה ואיש למעוטי חובה הלכך גלי הנפש ההיא דלא ממעטינן עהן רשות בו אבל בשני לא דאפי׳ מרשות אימעוט כדלקמן: במכסת

נפשות. מדלא כתב אנשים אפי׳ אשה במשמע: כסיב בשני חטחו ישח החיש ההות. והכי משמע ליה קרא והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וחדל לעשות הפסחי ראשון ונכרת כי קרבן ה' כו' כי לשון שימוש אי כשקרבן ה׳ לא הקריב במועדו בשני חטאו ישאט והכי דריש בפרק מי שהיה טמח (לקמן לג.) חליבח דר"י א"נ קרבן ה' לא הקריב במועדו בשני חמואו ישא: וכסיב בשני ונכרסה הנפש ההית. דאע"ג דאראשון קאי מיהו כי קרבן ה' אשני קאי וכלמפרשינן וגמרינן בה כרת לקמן (שם) האי חטאו ישא מונשא חטאו דמברך את השם דכתיב ביהם את ה׳ הוא מגדף ונכרת וגו' והוי כמאן דכתיב נפש בגופיה: ואלא האיש. דגבי פסח מאי עביד ליה ליכתוב חטאו ישא ותו לא: כתיב ברחשון חיש. לקמן בעי מחי איש כתיב בראשון: איש זוכה. לאחרים בלקיחתו אם לקח מקח לנורך אחרים או קיבל מתנה לשם אחרים כדכתיב ויקחו איש שה לבית הצות וחין קטן זוכה דחין נעשה שליח: אלא מאיש לפי אכלו. דריש ליה למעוטי אשה: והא מדר׳ יוסי סבר לה כר"ש. דאין שוחטין פסח בבמת יחיד מלא תוכל לזבוח ים: ר"ש נמי **סבר לה כר' יוסי.** דיליף מאיש לפי אכלו ששוחט פסח על היחיד דחי לח ס"ל כוותיה ממאי דהאי באחד לדרשא דידיה אתא הא טפי משמע שפיר כר"י דאין שוחטין על היחיד: לפי אכנו. בלאו איש נמי נפקא לן מלשון יחיד דשוחטין פסח על היחיד ואיש דרשינן ליה למעוטי אשה: רשות ודוחה את השבת. בתמיה: ידקדקו בו. משום שאינן בני תורה יחמירו עליו לדקדק ויפסילוהו על חנם: הכי גרסינן חנו רבנן פסח מלה ומרור ברחשון חובה כו'. ברחשון לילה הרחשון: חהייח קחי. מכחן וחילך רשות דתנא קמא אי נימא אפסח פסח כל שבעה מי חיכח: וחלה אמלה ומרור. ועלה מהדר ר"ש אף בראשון דהאמרת חובה באנשים הוא דהויא אבל בנשים רשות: לית ליה לר"ש. והא ליכא למימר דליהדר אמרור לחודיה דסתמא מלה ומרור בהדי הדדי כתיבט על מצות ומרורים וכשם שנשים באכילת מלה חובה הכי נמי במרור: הואיל וישנן בבל תאכל חמד. דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורהם דכתיב (במדבר ה) איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגו': אלא. הכי קאמר פסח

מלוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקי כר אבל מענין גרים בהך מילחא נעלם ממני מקומו], תורה אור השלם ו. ואם ימעט הבית מְהָית מָשֶּׁה וְלְקַח הוּא וּשְׁבֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל בֵּיִתוֹ

וַהַאִישׁ אַשֵּׁר הוּא טְהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא הָיָה וְחָדֵל לַעֲשׁוֹת הַפֶּסִח וְנְבְרְתָה הַנָּפָשׁ הַהִוֹא ְּנְּבְּן יְנֵּה נַיֶּבֶּבֶּשׁ נַיִּיוּאָ מֵעַמֶּיהָ כִּי קְרְבַּן יְיָ לֹא הִקְרִיב בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ ישא האיש ההוא:

במכסת נפשת איש לפי

אַכלו תַכטו על השה:

ביי... 3. לא יִשְאִירוּ מִמֶּנוּ עַד בַּקֶר וְעֶצֶם לֹא יִשְׂבְּרוּ בוֹ בְּכֶל חָקַת הַפֶּסַח יַעֲשׁוּ אתו: במדבר טיב 4. דַבְּרוּ אֶל כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בֶּעְשֹׁר לַחֹרֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לְהָם איש שה לבית אבת שה לַבְּיִת: שמות יב ג 5. לא תאבל עָלְיו חְמֵץ שִׁבְעַת יְמִיִם תאבל עָלְיו לֶחֶם עני לֶחֶם עני מצות בַחִפָּזוֹן מָצְרָיִם לְמַעַן תִּזְכּר אֶת בְּחִפְּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מַצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכּר אֶת בל ימי חניק: מל ימי חניק: דברים טז ג

הגהות הב"ח (א) גמרא וכנטים רשות וכי לית לר"ש הא:

> ______ מוסף רש"י

ואין קטן זוכה. שחין נו כח ליקח בשביל זוכה להו אחרים להיותו כמקחו (קדושין מב.). אונן טובל ואוכל את פסחו לערב. ולא גרסיטן בה מחוסר כפורים, דאינו לריך להמחין לערב, אלא מביא כפרתו וטובל ואוכל נקדשים (זבחים צט:). טובל. כדתנן (חגיגה כא.) אונן לריך טבילה לקדש (שם).

מלה ומרור בראשון חובה מכאן ואילך רשות וקחי החי מכחן וחילך חמלה

ומרור ור"ש פליג אפסח דקאמרת

בראשון חובה באנשים הוא דהוה